

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Num. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Șvabii din Banat.

(*) În decursul săptămânei trecute cei cari s'au dovedit mai agresivi față de naționalități și mai obraznici față de aleșii naționalităților din dietă, au fost deputații Dobrosláv Péter și Baross János. Cel dintâiu este bulgar maghiarizat, cestalalt de-așemenea, n'am jura că e coborâtor direct dela Árpád. Și amândoi sunt aleși în cercuri unde unguri abia de sămânță se gătesc, iar meritul că secăturile acestea au ajuns »legiuitori«, revine pe de-a'ntregul șvabilor din Banat, cari în primăvara anului 1906 nu s'au învrednicit să aleagă un singur deputat naționalist, ci prin toate părțile au ales — kossuthiști, și în de cea mai sălbatică specie, căci întotdeauna neofii (rengați ca Dobrosláv) fac exces de zel și caută să se distingă prin violență, înlocuind astfel — talentul care le lipsește.

Să fim însă dreți: *vinovați sunt și românii*. La Ciocova de pildă, unde e ales Dobrosláv, dacă s'ar fi purtat bine, puteam să alegem un român. Tot așa în cercul Lovrinului, unde este ales Baross, numărul români s'au ticăloșit și au votat pentru candidatul kossuthist, care iată cum răsplătește voturile românilor. Abia în cercul Párdányului românii au reușit să zădărnicească pornirea nebună a șvabilor, cari în ruptul capului voiau să aleagă și acolo tot kossuthist.

Atragem deja de pe acum luarea aminte a celor competenți asupra curentului kos-

suthist dintre șvabi. Impotriva acestui curent lucrează de altfel în chip laudabil nou creatul partid poporal șvălesc. În foarte multe părți însă numai prin o temeinică organizare a alegătorilor români s'ar putea stavili curentul bolnăvicios kossuthist dintre șvabi. Prin Torontal și Timiș sunt adecă multe cercuri mixte, unde voturile românești pot să decidă. Satele acestea românești ar trebui însă cultivate de pe acum, pentru că la alegerile generale nu mai le are nimeni grija, deoarece candidați naționali nu ajung și acolo, ci alegătorii români ajung pradă demagogiei ordinare kossuthiste ori se vând care sat cum se poate tocmi.

Rușinea aceasta trebuie să înceteze. Ceeace nu se poate decât așa, ca fruntașii politici din aceste două comitate să lucreze în consecință *chiar de pe acum*. Să se ia de model lupta celor din cercul Párdány, unde românii au votat cu toții la un loc, la 1906 pentru a trânti pe un kossuthist, în viitor să sperăm că pentru un candidat *naționalist*, fie român, fie șvab ori sârb.

Aceasta cu atât mai osebit, cu cât kossuthiștii lucrează cu sistem și îndărătnicie pentru cucerirea șvabilor din Banat. Aproape fiecare deputat ungar ține în Banat câte o foaie locală șvăbească, în care într'un chip nu se poate mai tendențios și mai pervers se scriu cele mai nerușinate și mai neadevărate lucruri pe d'oparte cu scop *să-i ademenească* pe șvabi, fanatizându-i pentru politica lui Kossuth, pe de altă parte pentru a-i înstrăina de naționalități.

Chiar ieri am primit dela un amic din Banat numerii dela 3 Maiu ai ziarului »Torontaler Nachrichten«, organ poporal al partidului kossuthist din cercul Lovrinului. În numărul dela 3 și 7 Maiu deputatul Baross caută să demonstreze că *românii și slovacii sunt o primejdie pentru germani*, deci aceștia să se ferească de ei. Pentru acest scop numitul deputat face o statistică de ocazie, speiriindu-i pe șvabi cu comitatele în cari românii și slovacii au majoritate și înfățișând lucrurile cași când șvabii de p'acolo ar fi fost stârpiți orică sunt expuși primejdiei. Intre altele spune marea minciună că Zipserii au fost slavizați, pe când adevărul, este că toate orașele lor s'au maghiarizat așa zicând cu forța.

În al doilea articol dela 7 c., acelaș deputat îi prostește pe șvabii lesne crezători cu primejdia irredentei române. Doar Viena și Berlinul de vor rezista, încolo totul e expus primejdiei »politice irredente...« Lueger, naivul, n'a văzut și poate nici nu s'a interesat de chestie, el însă, agerul Baross a văzut harta Daco-româniei!... Vai de șvabii din Banat dacă nu vor stă alături de unguri pentruca astfel să se împotrivescă »hydrei cu 100 capete«, cum ne numește!

Tot așa de primejdioși îi înfățișează și pe sârbii din Banat, despre cari, zice vor să alipească Banatul către Serbia, pe când adevărul este că sârbii radicali fac cea mai kossuthistă politică... Interesele așa cer însă, ca să-i învrăjbească pe șvabi de sârbi, că nu cumva venind vre-un candidat sârb p'acolo, chiar kossuthist d'ar fi, șvabii să

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

„Convorbiri de Luni“.

— Rândunica. —

— Continuare. —

Rândunelele spăriate se adună în vârful unei coloane de piatră. Biata mamă căzu zdrobită cu capul răzimat de aripioara mezinului.

»Puiul mamel pui!...«

Și toate suspină de sta să li-se rupă pleptul de alăta jale.

»Mamă, zise mezinul, tot una mi-l acū de mor sau trăiesc. Mă duc să-mi caut frăților în burenile ruinelor și de nu l va fi mâncat păstorul cel sălbatec, ne-om duce toți și l-om îngropă sub o floare.

»Să mergem«, cirpăra toate și îndemnând pe mama cea zdrobită, sburără între coloanele ruinelor tebane, acolo unde sbârnăise praștia păstorului. Caprele pășteau, iar tebanul dormise cu fluierul lângă el pe o poală roșie de flori.

Mezinul se roti în jurul lui și văzând penele frăților, dete un țipăt sfâșietor.

Falanga toată începu să se rotească deasupra bolovanilor pătași cu picuri închișați de țârge.

»L-a mâncat, l-a mâncat« țipă mezinul.

Caprele urcate pe gerunchii unui slinx se ultau țintă după pălcu rândunelelor cari sbureau

nervos împletindu-se printre coloanele faraonice crestate de ieroglife.

Intr'un dor nebun, ca acela al mamelor cari sărută mormântul copiilor lor, luă o pană din aripa pușorului, o strânse în ghiare — cum ai strânge pe inimă capul ce ți-l drag — bestemă Teba și sbură nebună peste maldărele de ruini ale templelor egiptene.

Falanga se luă după ea.

Noaptea poposiră într'o oază verde din Libia în care niște tâlhari de Kabili, își întinseseră corturile dând țârcoale în jurul focurilor galbene de sub palmieri.

Cel mai bătrân bătea o gitară în ochii de flacări ai unei fete îndrăgostite. Cămilele pășteau iar drăcușorii cel mic sugău apă din țăjele unui burduf murdar.

Rândunica suspină toată noaptea cu ochii rățaciți în pustiul plin de năluca.

A doua zi se întâlniră la Siut într'o luncă a Nilului cu un cârd de cocori cari mergeau la miază noapte în câmpurile mlăștinoase ale Baltice. Erau oboșiți, slabi, cu aripile prăfuite ca niște călători sosiți din depărtare sub cortul unei »funde« de popas. Pilotul se îmbolnăvise și de două zile așteptau aici.

Falanga rândunelelor petrecu noaptea la Siut înșirate pe catargul unei corăbii din port.

Dimineața înviorate de o boare răcoroasă, care clătina sulțele de mături din smârcurile Nilului și lanurile de mături ale Egiptului, porniră pline de nădejde către Memfis.

Nilul își teagănă corăbii albe și pirogele cu

africani despulați. Sălășuri luminoase scilpesc sub palmierii verzi ai luncilor. Pe un mal pasc câteva cămile. Intr'un loc un măgaruș încercat treapădă cu samarul arabului pe o potecuță de flori. O fată în feregă de mătăsă cântă într'o grădină frumoasă sub ochii de pază ai unui mulatru. Teribil ca dragonul cu o sută de capete al Wesperidelor. Intr'un crâng de smochini se zugrăvește o caravană în popas. Undeva, o ceată de pelerini zdrențuiți se pierd în nisipuri către țarmurile de foc ai mării roșii.

Din răsărit se înalță fuloare de nori, cari cresc, acopăr bolta, întunecă soarele și umbresc Egiptul lui Erodot. Palmierii își clatină vârfurile. Nilul se turbură. O ploaie mărunță se cerne peste aripioarele călătoarelor, dar Memfis e aproape Templul lui Ptah se vede. Falanga intră la adăpost sub uriașul braț al statuei lui Ramses.

Asfințește.

Norii se topesc în apele unui cer de opal, înecat în lumina trandafirilor a apusului.

»Cairo«, cirpă din zbor o rândunică din cârd și inima mezinului se umplu de bucuria făr' de hotare a călătorilor, cari au atins limanul pământului visat.

»Cairo«, cirpăra toate și'n izbucnirea acestui cirpăit puternic era o bucurie covârșitoare, Numai inima mamel, care zbură cu ghiara strânsă pe plept, bātu de durere și izbucni în suspin.

Pentru mame nu-i nimic mai frumos decât viața copișilor ei. În durere nu e soare, nu e farmec. Aspectul naturii se schimbă, e ca'n noaptea din urmă.

țină cu el și să cadă astfel candidatul ungur!...

Se înțelege: cetind zilnic astfel de prăpăstii, șvabii, se sperie și consideră pe fiecare român și sârb drept dușman al lor, iar de prieteni numai pe kossuthiști cari s'au îndurat să le dea — școli ungurești și să facă tot ce se poate pentru a-i de-naționaliza.

Este un mare interes ca propaganda aceasta kossuthistă să fie paralizată și demascată. Kossuthismul, în Banat nu se poate adică frânge decât printr'o alianță, fie măcar numai electorală, între români, sârbi și șvabi. Să-i ajutăm pe șvabi să aleagă naționaliști!... Ca să putem însă lupta împreună, trebuie să preparăm terenul din vreme. Aceasta cu atât mai stăruitor, cu cât e invederat: kossuthiștii lucră cu cele mai detestabile arme.

Minciuni și trăgănări. În vorbirea sa de Sâmbătă primministrul *Andrássy* referindu se la interpelația deputatului socialist *Mezőfi* a zis referitor la reforma legii electorale între altele, că hotărît nu va răspunde decât când va socoti de consult și de lipsă, când adecă va ști să designeze precis și ziua prezintării noului proiect.

Ne vine 'n minte câte enunțaii, câtă trudă s'au făcut cu aceasta nenorocită chestiune.

Mai anul trecut pe vremea monstreii demonstrații socialiste *Andrássy* declarase hotărît, că încă în toamna anului 1907, proiectul *in mare parte gata* va ajunge la biroul Camerei. S'a declarat apoi în iarnă pentru Martie, cel mult Aprilie. Ba *Kossuth* și *Apponyi* tot cam în același timp, parte în comisii, parte după culise, precum și în plenul Camerei anunțaseră de repetite ori că e chestiune de câteva zile prezintarea proiectului.

Marele trias național s'a legătuit deci pe cuvânt în chestiunea aceasta. Ei dar a spus-o *Andrássy* tot în vorbirea sa de Sâmbătă,

Apusul se șterge și cerul de Egipt frumos ca un văl trandafiriu se lasă dulce peste atâtea ruine de povești peste atâtea visuri, peste mormântul veacurilor legendare ale faraonilor suferbi.

Rândunelele înșirate pe cupola cu împletituri arabe a moscheei lui *Kaitbey*, așteaptă noaptea. Se 'ntunecă.

Stelele ies din strungă. Ici-colo scilpesc stropi de lumină în candelile de pe mormintele Califilor. Un cîmpol visează departe într'o tabără de beduin, cari umplu de basme, câmpia de aur a Egiptului.

(Va urmă).

Gh. D. Mugur

Plutește*).

Plutește-o navă roșie,

Pe-a vieții neagră mare.

Nu-i soare.

Vâslaş pierdut în gânduri

Zadarnic vrei s'ajungi la zori.

Marea trăește — tu mori.

* Din volumul de poezii de Emil Isac, ce-o să apară în curând.

că la ce e și curios *Mezőfi* de lămuririle lui, căci dacă nu i-a crezut în trecut nu-l va crede nici acum și nici în viitor. Te uimește atâta frivolitate în moravurile politice, cu toate că a enunțat în incinta Ungariei în special tot *Andrássy* pe urmă *Wekerle*, că consecvența în politică e măgărie și că cuvântul dat nu face o ceapă degerată. Și noi totuși ne mirăm de credulitatea fără margini a năucitului popor maghiar.

Că reforma electorală ce se clocește în cuibul liberalismului maghiar — va fi cel mai retrograd din proiectele prezintate Camerilor din statele moderne — ne vine acuși — acuși să credem.

Svonurile de fuziune se sting pe zi ce merge. Se mai fie ici colo declarații. Constituționalii milittează pentru întregitatea principiilor 67-iste, kossuthiștii pentru cele 48 iste.

Că la ce s'a făcut atâta afară înțelegem. E clar că toată acțiunea s'a spart la porțile burgului din Viena. Asta n'o mai pot ei pune sub obroc. Și când ne amintim cum abia cu câteva zile înainte presa maghiară informă din izvor »autentic« asigură, că M. Sa e cu toată simpatia pentru ideea fuzionată, ne vine să rădem... Sa rădem în pumni? Nu, ci cu hohot.

Natural, — totul se face intru asigurarea mandatelor primejdulte de lăpădarea de idei atât de repentină, ce s'a făcut în vederea posibilității unei fuzionări.

A XV-ea conferință interparlamentară se va ține încluziv din 10 până'n 12 Septembrie la Berlin în salele Reichstagului. *Dessewffy Arstid*, secretărul secției maghiare, ne trimite ordinea obiectelor ce se vor discuta. Acestea sunt: Studiarea chestiunilor ce vor fi de prezintat la Haga înaintea viitorului congres interparlamentar. Discutarea chestiunii jurilor obligatoare. Instituția jurilor internaționale stabile. Mediațiunea obligatoare. Siguranța proprietății private pe mare. Inflințarea judicaturei internaționale de rapturi. Alegerea de membrii în comisia interparlamentară. Raportul biroului central interparlamentar. Propunerea secției italiene, ca conferința proxima să fie convocată la Roma în primăvara anulului 1910.

Invităriile împreună cu proiectele de rezoluție ce se vor discuta în conferința aceasta — biroul central le va trimite numai mai târziu.

Escursiunea Suveranilor României.

Glurgiu, 1/14 Maiu. — Generalul *Nazlinof*, care a venit să salute pe M. Sa Regele din partea prințului Bulgariei a sosit cu vaporul »*Ivan Velich*«.

Sosind în radă, vaporul bulgar a arborat trei-colorul românesc.

În momentul când Maj. Sa Regina a fălăit voalul, muzica regimentului 2 bulgar din *Ruscuc*, de pe vasul »*Ivan Velich*« a intonat imnul regal român, iar marinarii vasului bulgar au repetat lungi urale până ce yachtul regal s'a de-părțat.

Zimnicea. M. M. L. L. au sosit în oraș la 3:33 pe yachtul »*Ștefan cel Mare*« escortat de vasele »*Tudor*« și »*Vasile Lupu*«. M. M. L. L. sunt însoțite de dl *D. Sturdza* prezident al consiliului, dl *V. G. Morțun*, ministru de lucrări publice, dnii ingineri *Salygni* și *Stefănescu*.

În port sunt întâmpinați de dl primar al orașului, autoritățile și persoanele notabile din localitate. Vaporul pleacă la orele 3:50 în mijlocul uralelor și ovațiunilor nesfârșite.

În vederea sosirei M. M. L. L. s'a construit un pavilion elegant în port, unde vor debarca suveranii.

Un tren special va plecă din oraș la 4 ore pentru a transporta gratuit publicul în port.

Toate autoritățile vor fi prezente și se vor ține mai multe discursuri. O companie de paradă din regimentul 20 Teleorman va da onorurile cuvenite.

Primăria orașului a lansat manifeste prin care invită publicul să vie în număr cât mai mare în port.

Sosirea în Turnu-Măgurele. — Yachtul »*Ștefan cel Mare*« escortat de vasele »*Tudor*« și »*Vasile Lupu*« sosește în port la orele 6:13.

Dl prefect al județului și dl primar primesc pe bord pe M. M. L. L. Trupele regimentelor locale dau onorurile, iar muzica intonează imnul regal.

M. M. L. L. debarcă în port și sunt primite în mijlocul unor ovațiuni și urale nesfârșite ale întregii populațiuni care aștepta în port sosirea yachtului.

M. M. L. L. după ce se întreținură câva timp cu dl prefect, dl primar și notabilul orașului, trecură în revistă trupele și companiile micilor dorobanți înșirați de-alungul cheilor în care timp corurile școlare intonează imnul regal. La orele 6:58 yachtul părăsește portul îndreptându se în spre Turnu-Severin.

T. Severin, 2/15 Mai. Orașul e splendid pavozat. În toate părțile fălăie drapele tricolore și sunt așezate ghirlande de verdeață.

Lumea din oraș a început a se coborî la debarcader. În port s'a construit un splendid pavilion pentru primirea familiei regale. Sunt prezente toate autoritățile civile și militare și o companie de onoare cu muzică și drapel.

În jurul pavilionului au luat loc liceul cu drapelul și fanfara și profesorii, școalele primare de băieți și fete, școala comercială, profesională și peste douăzeci de societăți și corporații cu drapele.

În momentul când yachtul regal »*Ștefan cel Mare*« se arată în zare, lovituri de patarde vestesc publicul că familia regală sosește.

Yachtul regal intră la rada portului nostru la ora 1 și 50 p. m. și este întâmpinat de vaporul »*Dunărea*«.

Yachtul acostează și M. S. Regele scoboară, însoțit de A. S. prințul Carol.

Primarul orașului dl *Sabin Popescu*, într'o scurtă și călduroasă cuvântare urează M. S. bun venit, salutându-l din partea orașului *T. Severin*. Între persoanele cari întâmpină pe M. S. remarcăm pe dl general *Vasiliu Năsturel*, comandantul corpului I de armată; dl general *Boteanu*, comandantul diviziei I și P. S. S. *Episcopul Râmnicului* și dl *Ciucureanu*, ministru nostru la *Belgrad*, sosit anume în localitate.

M. Sa îndreptându-se spre chei trece în revistă corpul de onoare al ofițerilor în capul cărora erau înșirați ofițerii superiori din garnizoană. Apoi se întreține cu dl director al liceului din localitate și trece în urmă în revistă companiile de dorobanți formate din elevii liceului și se îndreaptă către pavilion, unde se face prezintarea persoanelor civile; dl general *Năsturel* a dlor ofițeri și P. S. Sa episcopul de *Râmnic* prezintă clerul.

Dl primar al orașului prezintă apoi M. Sa o petiție din partea cetățenilor, prin care se cere construirea unui pod peste *Dunărea* la *Turnu-Severin*.

M. Sa imbarcându-se din nou pe vapor a primit delegațiunea guvernului sârb compusă din dnii general *Gonic*, maior *Iosipovici* și căpitan *Alabatovici*.

D-nele din elita locală au mers pe bordul yachtului regal și au oferit buchete de flori M. S. Reginei, care le-a mulțumit călduros. M. Sa s'a întreținut în urmă cu d-nele *Elena I. Isvoranu*, *S. Popescu*, *Dogescu*, *Arefi Dumitriu* și altele.

La orele 2 și 40 p. m. yachtul regal părăsește portul nostru în uralele entuziaste ale mulțimei și se îndreaptă spre localitatea *Căzane*, urmat de vasul »*Țarul Nicolae*«.

Yachtul se va înapoia pentru a-și lua drumul spre *Sulina*, trecând prin fața orașului nostru, la orele 7 seara.

Rugăm pe toți abonații cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit încă abonamentul pe cuartalul Aprilie—Iulie, să binevolască a plăti cât mai curând ceace datorează pentru primirea ziarului nostru.

Discursul dlui deputat Dr. Vasile Lucaciu,

rostit în ședința dela 12 Maiu în chestia
budgetului.

(Urmare).

Horváth J.: Atunci s'au purtat bine!

Dr. V. Lucaciu: Ce înseamnă faptul că valahii au aparținut staturilor țării? D-voastră știți ce înseamnă „ius acquisitum». Iată baza istorică și juridică a existenței noastre naționale; oricât vă dați silința să dați altă explicație adevărului; nu veți izbuiți cu această intervertire a faptului, căci lucrul acesta așa a fost și în veacurile următoare. Când este vorba de nobili, de statul nemeșesc de clasa oligarhă. ce găsim însemnat în istoria Ungariei? Berkó József în 1 vol. al opului său istoric, la pagina 278 scrie următoarele: »Saeculae pariter 14 nobilibus valachus Bogdan cum valachis e Transilvania conscriptis, Cumaniam occupavit». (Tot în veacul XIV Bogdan, nobil român ocupă Cumania cu valahii săi adunați din Transilvania).

Vă prezint și un alt document, de pe vremea gloriosului rege Matia, datat la 29 Maiu 1465; în acest document se zice: »Pro parte fidelium nostrum nobilium valahorum, Stephani, Ioannis etc». (Pentru credincioșii noștri nobili români, Stefan, Ioan etc).

Markos G. intrerupe.

Preș: Fac atent a doua oară pe dl deputat Markos să nu conturbe pe orator.

Dr. V. Lucaciu: Originalul acestui document se află aici în arhivul de stat sub numărul 36835 între diplome.

Acestea dovedesc deci lămurit, că aici a existat naționalitate română, atât ca rasă, cât și ca »nobilitas valahus», nu nobilitas hungarus. Se află în diploma regelui Matia.

Kmethy K.: Nu i adevărat! Au fost nemeși curați maghiari.

Dr. V. Lucaciu: Poftim a căuta în arhivul de stat, acolo vei găsi că așa-i.

Kmethy K.: Atunci este răul! Nu i așa! Numai nobilitate maghiară a existat!

Dr. V. Lucaciu: Nobilitatea n'a fost niciodată caracter național în Ungaria. Pe vremea aceea eră o clasă boerească!

Mal târziu se face pomenire și de formarea birer, naționale române, iar în veacul XVI deja și înființarea de școli românești. Titlul oficios este deja: scholarum regnicolorum valahicarum și scholarum nationalium valahicarum regius inspector. (Inspector regesc al școlilor regnicolare române și române naționale). Un atare oficiu pe seama românilor a existat în Ardeal și în Ungaria până la 1861, prin urmare școala a fost pentru români o instituție națională. Ultimul inspector regius a fost episcopul Iosif Pap Szilágyi.

Tot așa se poate vorbi și despre celelalte naționalități din Ungaria. Sunt cunoscute doar tradițiile naționale ale rutenilor, cari veniseră în Ungaria sub conducerea principelui Koriatovits și ce fel de organizație au avut. Știm că și azi este vorba de o acțiune a rutenilor ce privește ajutorarea lor. Știm mai departe, chiar din dreptul public ungar, că a existat în comitatul săsesc un banat timișan, un voivodat sârbesc, toate acestea se găsesc în dreptul public ungar.

Ce înseamnă asta? Aceea, că în Ungaria de fapt a existat o confederațiune a popoarelor și naționalităților, fără expresia federație. (Sgomot și ilaritate.) De exemplu comitatul săsesc, banatul timișan, voivodina sârbescă, fișpanatul secucesc s'a bucurat de astfel de autonomie, de care nouă naționalităților, ne-ar părea bine, dacă am avea o. Și a fost oare spre dauna Ungariei? Nici pomenire, dincontră a servit spre întărirea ei.

Dr. M. Polit intrerupe.

Preș.: Rog pe dl deputat Polit să nu ajute oratorului, căci e cu totul de prisos. (Ilaritate).

Dr. V. Lucaciu: Când eră vorba de spărarea țării împotriva turcilor, tătarilor și a altor dușmani, străbunii noștri luptau loialtă cu ungurii secerând glorioasele învingeri în interesul civilizației creștine.

Szász J.: Fără să strămoșii domniei-tale au fost maghiari.

Dr. V. Lucaciu: Dar am eu mai o dovadă clasică și anume că evoluțiunea politică modernă pe care d-voastră voțiți s'o octroșiți Ungariei, cecească însă nu va succede cât li hău!, căci națiunea de stat național maghiar, idea de stat național maghiar unitar e o floare care în istoria Ungariei n'are nici o rădăcină, nici o îndreptățire la existență. Martor clasic îmi este în privința acestei baronul Desideriu Bánffy, la care mă și refer aici în fața Camerei, căci tocmai el este reprezentantul ideii de stat național maghiar, explicate în senz ultraist. Pe când Bánffy era ministru președinte spre cea mai mare glorie și mulțumire a Ungariei, s'a întâmplat să călătorească odată și la Șemniț. A fost acolo și o expoziție între altele și cu o secțiune de documente vechi, între cari una de cuprinsul, următor: Iară pe teritoriul orașului liber regesc Șemniț pui de ungar n'are voce să petreacă 24 de ore, ci dacă vine el dimineața, sara trebuie să se depărteze. Stă baronul Bánffy înaintea documentului și clonină din cap, cum dracul s'a putut întâmpla așa ceva chiar în Ungaria. Și de fapt în Ungaria s'a întâmplat nu în Azia, nici în Rusia, nici în țara praisului ci în arhiva orașului liber regesc se află documentul acesta. Cazurile acestea dovedesc în deajuns că politica actuală cu statul național maghiar nu se poate răzima de loc pe trecut.

Dl deputat Lucaciu trece apoi la epoca din 67, citând următoarele cuvinte ale lui Deák: se va purta grija, ca interesele lor naționale, (adecă a naționalităților) să fie ocrotite în modul cel mai intensiv.

Astfel de idei înțelepte și patriotice au contribuit la crearea legii despre egala îndreptățire a naționalităților. Insa părinții noștri n'au fost mulțumiți cu legea aceasta fiindcă au văzut, că pe de o parte și ce se dă, se dă numai cu gura de jumătate, iar pe de altă parte legea e laxă, se poate explica și într'un chip și într'altul și vor veni vremuri, când unii politicieni privilegiați erau de acela, cari intenționând dezvoltarea în senz fals a ideii naționale, — contrar intențiilor legislațiunii — într'un fel ori altul, vor interpreta greșit dispozițiile legii. Și s'a ridicat din nou Francisc Deák, Iuliu Andrássy, Eötvös, Somsich și alți și s'au asigurat, că în ce privește chestiunea de naționalități se vor îngriji cu scrupulozitate și de interesele naționale.

Francisc Deák a spus următoarele: Executarea conștiințioasă a legii despre egala îndreptățire a naționalităților o spunem de drept sub scutul cinstei naționale. Nu cunosc on. camera o garanță mai mare, decât dacă îmi spune cineva că cheazășulește cu cinstea sa personală; dar când asigera cineva în numele unui popor întreg garanțea sub scutul cinstei naționale executarea conștiințioasă a legii de naționalități.

Au urmat apoi capacitățile lui Gavril Mihail, Emanuel Gozdu și ale altor oameni de bună credință prin adunări publice și convorbiri private. Să fim cu încredere, căci pe baza legii de naționalități, interesele naționale ale naționalităților se vor dezvolta tot mai mult și tot mai mult se vor împărtași de sprijinul statului. Iar acum putem noi afirma, că interesele naționalităților se împărtașesc de vre-un sprijin mai remarcabil din partea statului sau din partea partidelor?

Nu de mult spunea chiar Stefan Tisza aici în cameră, că: de o mie de ani vlețulesc în țara aceasta în bună pace cu neamul unguresc stratur

largi de cetățeni cu buze străline, care își au naționalitatea lor proprie și o individualitate etnică.

Markos G.: Tisza a mai zis și aceea că trebuie să i-se pună odată capăt comediei.

Dr. V. Lucaciu: Mi-ar plăcea cu mult mai mult, ca preoții catolici de talia d tale să pună ei înșile capăt comediei față de biserica lor proprie (sgomot), și crede-mă că ar servi mult cu mult mai bine adevăratele interese ale poporului maghiar, dacă atitudinea lor față de naționalități ar fi inspirată pe viitor de sentimentul frățietății străbătute de niște simpatii sincere și de adevăratul respect al legilor. (Voci: Bun exemplu dați!).

Acestea sunt bazele, acestea sunt idelle, cari trebuiesc realizate în chestia naționalităților, numai așa vom putea spune, că iată trăim în înțelegeră frățească. (Sgomot).

Contele Andrássy Gyula..... (Voci: Trăiască!).

O Voce (în stânga): Indată ce l-ai chemat, a venit!

Dr. V. Lucaciu: Curat lupus în fabula. Domnul ministru de interne contele Andrássy într'un discurs al său rostit în chestia naționalităților a salutat legea despre naționalități cu un product al genului maghiar, lubitor de pace. (Sgomot continuu).

Preș.: Linște domnilor!

Dr. V. Lucaciu: Dar a mai adăugat următoarele cuvinte: Părinții noștri au creat legea de naționalități, însă nu și-au ajuns scopul. Care scop? — întrebăm noi. Dar și la aceasta ne răspunde dl ministru de interne: contopirea. Apoi să mă lerte dl ministru dar din datele citate cari explică în deajuns procedura și spiritul de care erau pătrunși legislatorii de pe vremuri, nu reiese că scopul legii de naționalități ar fi contopirea acestora, nici nu putea să fie aceasta fiindcă ar fi fost o absurditate, chestiunea de naționalitate trebuie să se desvolte pe adevăratele temeri ale legii de naționalități, căci altcum jucați rolul de contrari ai principiului: »salvores sunt amplandi, odia sunt restringenda».

Nu putea fi deci scopul, că noi să abdicem de drepturile noastre naționale, de limba noastră, cultura noastră și să ne contopim cu maghiarii, dincontră, ca pentru înflorirea acestora să ne putem folosi și de puterea statului și de influința partidelor, căci numai aceasta poate duce la împlinirea dorinței noastre a tuturor, adecă la adevărata ferticire a Ungariei.

Onorată Cameră! Fiecare națiune își are înțeleptii săi, cari așa zicând cu o inspirație profetică enunță principiile conducătoare, pe cari trebuie să le urmeze fii națiunii pentru a putea înainta pe calea dezvoltării. Astfel de mare învățător, mălestru al maghiarimei consider eu pe baronul Eötvös József, din al cărui izvor de știință bucuros mă adap, bucuros primesc să-mi lumineze interiorul meu, și să aprindă lumină, cu care a luminat calea nu numai a unguirilor ci și a întregii lumi civilizate. Ce zice baronul Eötvös József referitor la chestia de naționalități forțată atât de mult de dv.? Zice într'un moment solemn, când rostește celebrul său panegric la moartea lui Kólcsei Ferenc (cește): »Poporul, care este capabil să se contopească în alt popor, nu mai poate fi membru folositor omenimei». (Sgomot). În acest principiu conducător exprimat cu acea ocaziune solemnă se cuprind admiratiune, ce maghiarii ar trebui să o aibă înaintea ochilor. Noi, românii, slovacii, sârbii să ne coborim atât de mult pe treapta înjosirei, încât să nu putem fi membri folositori ai omenimei fără numai așa, dacă ne desbrăcăm de individualitatea noastră națională, de sentimentele noastre naționale și ne contopim în națiunea maghiară, germană ori altă națiune? Atunci, deci când refuzăm să facem aceasta, nu facem alta decât urmăm învățătura marelui d-voastră învățător, Eötvös József. (Sgomot).

(Va urma.)

Farmacia „Regina Elisabeta“

laborator medical și cosmetic

Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental au gur, fabricate în laboratorul cosmetic și cunoscut sub numele „Elisabeta“.

Cremă de față „Elisabeta“ — de zi și de seară — redă feței fragenimea tinereței, împiedecă formarea crețelor, face să dispară imediat piștruire, petele de floc și tot felul de necurătenii ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de oria „Elisabeta“, contra tuturor boalelor de piele și a defectelor frumseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 20 fl.

Spirit de păr „Elisabeta“ după o folosire de câteva zile împiedecă formarea mătreței, întărește rădăcinile bolnave ale părului. Prețul 1 cor. 60 fl.

„Buzodol“ contra asudării picioarelor și a mânilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul deposit la fabricantul. Comandele din provincie se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se socotește împachetarea și portul.

Lemle József, farmacist

Lupta în comitate.

— Alegerile congregaționale în Bihor. Se știe că la Bonțești (Bihor) alegerea de membri în congregație a fost nălmăcită în urma petiției partidului național, care aici a fost învinsă mulțumită purtării necorecte a notarului de acolo G. Gavra, acesta care de altfel a fost și teolog, și care n'ar trebui să uite învățăturile sf. Scripturii, s'a făcut vinovat înaintea nemurii românești în repetite rânduri și-a păcătuit în formă, ce nu se poate ierta.

Va veni vremea, când umplându-se paharul nedreptății, îl vom pune la locul său.

La alegerea din Sâmbăta trecută, însă n'a putut face nimic și ca să se încunjure nepăzecerile și abuzurile din rândul trecut, nici n'a fost pus în candidație din partea kossuthiștilor. Alegerea a fost condusă de protopopul dr. Wilhelmstein, care se impune, ca un dregător imparțial. Au fost aleși P. C. Sa Vasile Mangra și dr. C. Popovici adv. în Beluș, candidații partidului național și Meškó, al celui kossuthist.

Din străinătate.

Alegerile municipale în Franța. Conform ziarului »Le Matin« în Franța la alegerile municipale republicanii au învins în 1904 de locuri, alegând peste 8000 de membrii.

Situația în Persia. »Köln. Zeitung« anunță din Teheran, că situația în Persia e foarte acută. Ministrul-președinte și cel de interne și-au dat demisia. Guvernatorul provinciei din Azer-Beldjan a fost atacat de mulțime pe stradă.

Pretutindeni se dau lupte serioase, în cari se presupune că ar fi căzut foarte mulți.

Impăratul Wilhelm și Țarul. Marți Impăratul Wilhelm va sărbători la Wiesbaden ziua onomastică a țarului. La prânzul de la Curte a invitat pe ambasadorul Rusiei dimpreună cu soția și pe secretarul prim al ambasadei.

Regele Petru la Petersburg. Ziarul »Novoje Vremja« anunță, că regele Petru al Serbiei va sosi între 22—28 Maiu n. la Petersburg.

Schimbări în diplomația japoneză. Din Peking se anunță ziarului »Times«, că ambasadorul japonez Haga-hi a plecat din Peking. Probabil că va fi denumit la Viena în locul lui Ukida, care va merge la Berlin.

D'ale învățătorilor.

În 11 Maiu, s'a ținut conferința inv. despărțământului Vașcău în comuna Sudriglu. După chemarea Duhului sfânt săvârșită prin domnul administrator Moise Popovic, s'a făcut constatarea membrilor de față și spre cea mai mare părere de rău au lipsit mulți.

Prin o vorbire foarte frumoasă George Neag deschide conferința.

Petru Mihața teolog privatist, ține prelegere din limba română și geografie cu mult succes; Nicolau Popiu din limba maghiară. George Popoviciu, teolog, ține disertație despre alcoolism cu mare succes.

După închiderea conferinței, ne-am adunat la o masă comună în casa dlui Popoviciu. Petru Mihața prin o vorbire mulțămeste dlui administrator Popoviciu, pentru marea iubire și dragoste ce o are și au avut o cătră preoțimea și inv. din tractul Vașcău și pentru multele obșeli, cari le suportă cu bărbăție pentru înalțarea protopopiatului nostru; adm. Popoviciu mulțămeste dlui Mihața și promite că și de acum înainte va lupta cu mai mare bărbăție și ne îndeamnă ca învățătorii să trăiască în bună armonie cu preoții, căci numai atunci vom putea înainta când vom pune umăr la umăr.

Mișcarea culturală.

Adunarea cercului ordinară a despărțământului VI. (Sebeș) al »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român« în anul acesta se va ține în comuna Loman în 11/24 Maiu a. c.

Sebeș, la 1/14 Maiu 1908.

Comitetul despărțământului VI.

Sergiu Medean, director; George Tatar, secr.

Din public.

Epistolă

cătră reverendissimul domn protopop al Șiriei Mihai Lucața.

Prin concludul Ven. Consistor din Arad de sub numerii 7803 și 7804 ați fost încredințați cu investigarea și respective conducerea cercetării disciplinare ordonată de Ven. Consistor în contra protopopului din Lipova Volcu Hamsea încă în luna Ianuarie 1908.

De atunci au trecut patru luni de zile fără ca Prea On. domnia Voastră chiar din propriu simț de datorință, ba nici la trei provocări și rugări de ale noastre să fi învrednicit atacarea de cercetare, precum nu vați determinat nici la aceea, că la ale noastre cele din urmă cereri să ne răspundeți vre-un cuvânt.

Acesta e motivul, că acum în publicitate cerem dela Dvoastră, că numai decât să întreprindeți pașii necesari pentru investigarea cauzei, căci la cas contrar vom fi nevoiți, să solicităm esmiterea altui domn comisar și să cerem dela Ven. Consistor totodată cercetarea motivului ținutului Prea On. Dvoastră.

Vă înșelați Prea On. die protopop, dacă credeți, că purcederea Dvoastră ar avea macar numai umbra corectității; Vă înșelați și atunci, dacă ați crede, că purcederea Dvoastră aceasta Vă servește spre decorul Dvoastră și a misiunii de care Ven. Consistor V-a învrednicit.

Așteptăm răspuns.

Lipova, la 13 Maiu 1908.

Cu stimă cuvenită:

Aurel Savici, Matelu Bocșa, Gyoka Antonovits, Dr. Halic, Dr. Marita, Iosif Serb sen., Gregoriu Martenescu, George Savici, Iosif Serb jun.

Grădinele școlare în Germania.

Sunt zece ani de când școlile noastre dela sate, prin îndemnul și încurajarea dlui Spiru Haret, ministrul instrucțiunii publice, au început să și întocmească în jurul lor, grădini în cari școlarii sunt deprinși să cultive legume, flori și pomi. Învățământul trage cel mai mare folos din aceste încercări. Copiii învață cu mai multă plăcere și și întâpăresc mai cu temei cunoștințele în minte. Școala capătă o îndrumare practică de care școlarii se va folosi în viață. Săteanul de mâine învață să cunoască o mulțime de plante și folosul ce-i poate avea dela ele; se deprinde cu metode mai bune de cultură; i se deșteaptă plăcerea pentru muncă; capătă dragoste de câmp și de viață câmpenească și se învață să nu desprețuiască meseria de plugar. Prin mijlocirea grădinilor de pe lângă școli se introduc și se răspândesc printre săteni plante noi și mai bănoase.

Dar afară de ministerul școlilor nimeni nu și dă osteneala să încurajeze răspândirea culturii plantelor prin mijlocirea școlilor. Comunele și județele se lasă să fie îndemnați, ca să dea un slab sprijin învățătorilor. În Germania însă, toți se silesc să lătească cultura florilor și a pomilor printre cetățeni și să deștepte în tinerețe plăcerea de a înfrumuseța tot ce o înconjură.

Toate școlile, dela cele primare până la cele mai înalte, din sate ca și din orașe, se întrec să aibă o grădină școlară, în care toate plantele ce cresc în ținut: copacii de pădure, pomii roditori, florile și legumele sunt cultivate de a valma într-o ameslecătură ce te încântă. Școlile germane nu se îngrijesc atât la o întocmire a grădinilor, care să placă ochiului, cât țin să se îndestuleze trebuințele învățământului. Lecțiile se fac ade-

sea în grădină, la umbra copacilor, la adăpostul tufișelor sau pe pajștea verde. De alminteri, învățământul în mijlocul naturii se potrivește de minune cu firea germanului. Dragostea de câmp, de pădure, e una din însușirile lui de căpetenie. De aceea îi place să și vadă câminul frumos împodobit cu flori și verdeață.

De multă vreme, învățătoarele obișnuiau să cultive în școlile de fete ghivece cu flori, de care se slujiau la învățământ și și înfrumusețau sălile de clasă cu ele. Acest obicei plăcu cărmuitorilor comunelor, cari începură să-l încurajeze prin ajutoare bănești și plante dăruite școliarilor. Aceste silințe avură apoi răsunet printre cetățeni. Pretutindeni se înființară societăți de înfrumusețare, cari să îndemne școlile, pe cărmuitorii comunelor și pe toți locuitorii să cultive flori, pomi și legume, să înfrumusețeze casele și să întocmească grădini în orașe. Ele începură să împartă la școlari semințe de legume, ghivece cu flori, pueți de pomi și să le dea sfaturi cum să i îngrijească. Sumele cu cari comunele și societățile ajută cultura plantelor, se măresc din an în an.

În urma acestor îndemnuri, o întrecere fără seamăn se porni printre școlari, pentru îngrijirea florilor și a pomilor. La sfârșitul anului, ei aduc florile la școală, iar ostenețele celor mai iscușiți cultivatori sunt răsplătite cu premii. Obiceiul de a se împărți școlarii premii în flori și semințe se lățește din ce în ce în Germania, unde nu sunt cunoscute premiile în cărți, cum e la noi.

În Maiu 1904, în Düsseldorf, prin îngrijirile orașului, peste șase mii de plante fură încredințate la două mii de fete din școlile înalte. Societatea pentru înfrumusețare prelucrase pentru eleve îndrumări prin cari li-se arătă chipul cum să îngrijească plantele. Școlarițele se îngrijă cu mare râvnă și ostăneală a 250 din ele fură răsplătite cu premii la expoziție. În Crefeld se împărțiră două mii de ghivece cu flori și 370 de lei la elevii din 20 de școli. La Duisburg peste 1800 de plante fură încredințate școlarii. Optzeci dintre aceștia izbutiră așa de bine în cultura lor, în cât fură premiați la expoziția din Düsseldorf. Alți treizeci elevi din Remscheid fură premiați la această expoziție, iar opt din ei căpătară cele dintâi premii.

S'ar putea continua astfel cu înșirarea tuturor silințelor, ce și dau și alte orașe și sate pentru răspândirea gustului de flori și de grădini printre școlari; dar pildele de mai sus sunt îndestulătoare, ca să dovedească la ce rezultate se poate ajunge prin grădina școlară.

Un fel de palmă pentru lucrările de grădinarie și de câmp a coprinis dela 1904 încoace ținutul Düsseldorf. Toate orașele și satele din el se întrec să și înmulțească grădinile și pretutindeni se ține socoteala de trebuințele învățământului din școli. Cărmuitorii școlilor îndatorează pe învățători ca să se îndeletnicească în întinirile lor cu chestiuni cari privesc întocmirea practică pe lângă școli a grădinilor model de legume, de flori, ori botanice.

Mulțămia stăruințelor depuse s'au întemeiat grădini botanice în Düsseldorf și în alte orașe. Ele servesc pentru învățământul școlilor secundare și înalte și procură plante la toate școlile. Pe lângă grădinile botanice sunt întocmite grădini model pentru învățământul sistematic al culturii legumelor și pomilor roditori.

Astăzi, Düsseldorful a ajuns prin grădinile sale cel mai frumos oraș din lume, Impăratul Germaniei, vizitându-l de curând a recunoscut că nici un oraș din câte a văzut nu se poate asemăna cu el în mulțimea și mândrețea grădinilor sale.

Ceeace se petrece în ținutul Düsseldorf se poate spune despre toate orașele Germaniei. Toate se măresc și se înfrumusețază. Pe locul șanțurilor și întărilor de apărare din vechime se ridică mahalale noi, cu case frumoase și încăpătoare, cu ferestre împodobite cu flori și cu pajșiți de verdeață și pomișori în față.

Înfrumusețarea orașelor și a locuințelor se refrânge asupra locuitorilor. Locul înconjurător înfrumusește firea omului. Omul capătă plăcere de frumos și din poartă firească se silște să se facă vrednic de el.

»Alb.«

N. Nicolaescu.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 18 Maiu n. 1908.

— **La proces.** Redactorul nostru responsabil dl Sever Bocu, însoțit de apărătorul său dl dr. Iustin Marșeu, avocat, a plecat azi la Oradea unde va sta mâne la judecată în trei procese de presă ce i-s'au intentat.

— **31/6 Maiu.** Din Viena am primit următoarea telegramă:

»*Vechei luptătoare pentru drepturile românilor din Transilvania, colonia și studențimea română adunată la serbarea zilei de 31/6 Maiu, trimite expresia admirației.*

— **In afacerea suspendării din post a profesorului I. Mureșianu** i se scrie din Blaj »Gazetei Transilvaniei«: Afacerea suspendării profesorului de muzică Iacob Mureșianu din postul său în urma reclamațiunii ministrului de culte și instrucțiune publică, pe cuvânt că nu s'a nostrificat diploma, după multă trăgănire e'a finalizat în cele din urmă. Alaltăieri au venit hârțile dela ministeriu, în care i-se recunoaște d-lui Mureșianu diploma dela conservatorul din Lipsca și se reabilitază în postul său. Un conflict ce se ivise din acest incident între autoritatea superioară școlară și ministrul Apponyi în privința numărului orelor de predare a profesorului de muzică la gimaziu, a fost și el aplanat, de astădată cum ni-se asigură în favorul pretensiunii consistorului din Blaj, care nu admisesse amestecul guvernului.

— **Inscripția școlii române din Șimleu.** »Gazeta de Duminecă« scrie: Conform legii școlare nouă, inscripția școlii române gr. catolice din loc s'a tradus și ungurește. După câteva zile însă căpitanul orașului a cerut să se delăture cuvântul român. Cel provocat a face acest lucru, precum suntem informați, s'au împotrivit la început. Acum însă au șters întreaga inscripție.

Ce va urma acum? Se va face fără cuvântul excepționat, ori nu s'a va mai pune inscripție de loc? Împotriva inscripției fără cuvântul român, suntem în cel mai pronunțat mod — căci legea spune, că inscripția ungurească să fie întocmai celei românești, ori întors, iar școala românească din loc nu este: »Școala gr. catolică«, ci »Școala gr. catolică română«, căci în țară avem și confesiunea gr. catolică rutenă.

Protestăm împotriva procedurii căpitanului orașului, iar senatului bisericesc român din loc îi atragem atențiunea, ca să nu pună altă inscripție, ci să apeleze ordinațiunea căpitanului până la cel mai înalt for, ca acesta să se pronunțe. Inscripția școlii de fete de ce n'a fost excepționată, căci și în ea figurează cuvântul »română«? Pentru că școala e a Reuniunii femeilor române. Dar și confesiunea gr. cat. e a credincioșilor români (nu ruteni bunăoară) și a ior e școala poporală, lucru, care trebuie arătat în inscripție.

— **Române date în judecată.** »Libertatea« scrie: »Cetitorii noștri vor fi aproape uitat goana nebună ce a'a pornit acum un an contra multor stimatele dne: Aurelia Boldea n. Barțiu, fiica mareului George Barțiu și mamă a ilustrului nostru deputat dr. Aurel Viad, vrednicul nepot al mareului său unchiu Barțiu, cum și contra dnei Anuța dr. Viad, soția deputatului nostru, pentru scena dela examenul școlii comunale din Băbina, — dar nu și-au uitat de asta treziii »paznic« ai ideii de stat maghiar, organele administrative și judecătorești. Nu. Ci după multă și căutare în dreapta și în stânga, a stimatele dne numite, cum și a părintelui Lula, care fusese și dna de față și și-a arătat părerea, că bine ar fi de-ar învăța bieții copii cel puțin a da binețe și a zice rugăciuni în limba mamei lor, — acum au ajuns a pune zi de pertractare. E pusă ziua pe 27 Maiu n. înalitatea tribunalului din Deva.

În același timp, pentru același incident nevinovat, aceleași stimatele dne și preotul numit, sunt urmărite și de organele administrației, pentru tulburare mi-te a unui examen public. Adecă pen-

tru unul și același lucru, din două laturi e pornit focul prigonirii politice! Să tragă, cum am zice, trei piei de pe cei ce ține la drepturile fi-rești și dumnezeiești ale neamului său și a limbii lui!

Pertractarea va fi foarte interesantă. Stimatele acuzate și acuzatul, vor fi apărați de distinsul avocat dr. Iustin Pop din Deva.

— **Iubileul Majestății Sale.** Din Ischl se telegrafează, că în școala de sculptură din Hallstadt se pregătește un frumos dar iubilar, care va fi predat M. Sale. Darul e un scriu de lemn pe care e gravat Salzburgul, Austria superioară și Sîria precum și pajurile orașelor Ischl, Gmunden, Hallstadt și Sct. Wolfgang. Înăuntru se văd fotografiile din întreg Salzburgul. Darul îl va predă domnitorului la Ischl o comisiune compusă din reprezentanții tuturor comunelor.

Ieri M. Sa a primit în audiență pe ambasadorul Franței Crozier, care a gratulat bătrânului domnitor în numele guvernului și al republicii franceze.

— **31/6 Maiu în Viena.** Primim din Viena următoarele: În anul acesta se împlinesc 60 de ani dela ziua memorabilă de 3/13 Maiu, când 40.000 Români s'au adunat pe »Câmpul Libertății«, spre a scutura jugul, ce-i apăsa.

Soc. acad. soc.-lit. »România Jună«, urmând obiceiului de-a serba astfel de zile din istoria neamului, invită prin aceasta la Serbarea zilei de 3/16 Maiu, care va avea loc Sâmbătă, în 16 l. c. la ore 7 și jumăt. seara în localul »Johanneshof« (L. Johannesgasse 2, Altdeutscher Saal). A. Căraș, vice-preș. Mirmeluc, sec. I.

— **Știri ziaristice.** Dl Iosif, Școapul, fost prim-redactor dela întemeierea »Lupiei«, ne roagă să anunțăm că dela 1 Maiu nu mai scrie la acest ziar. În scrisoare ne arată și cauzele. Deoarece aceste cauze au fost comunicate și celor la drept, noi ne abținem să le publicăm.

— **Sfârșitul semestrului al doilea la universitate.** În urma hotărârii luate de ministrul de culte cursurile la universitățile din Ungaria se vor sfârși în 29 Maiu n. Examenele fundamentale se vor începe la începutul lui Iunie și vor ținea paralel cu riguroasele până la sfârșitul lui Iunie.

— **Tenor român la opera din Viena.** »Neue Freie Presse« vestește că directorul operei pop. din Viena a angajat pe Nicolae Leonard din București (România) ca tenor liric pe 3 ani.

— **»Frăția românească«.** Cu această numire frumoasă apare de trei săptămâni în Iași o nouă »Revistă culturală și politică, naționalist-democratică«, în fiecare Duminecă sub direcțiunea unui comitet. Precum se vede chiar din titlul foaiei, e vorba aici de un organ poporal al naționalistilor democrați, de sub conducerea distinsului naționalist și a cunoscutului luptător democrat A. C. Cuza. Numărul 3 (anul I) ai »Frăției românești« conține următoarele interesante articole:

»Soția strămoșului«, de Probus — »Prin ce ne deosebim«, de Ioan I. Constantin. — »O hotărâre a tineretului leșan«, de A. C. C. — »Doină«, de Elena Farago. — »Finanțele județelor și comunelor«, din »Curier administrativ«. — »La mormântul lui Cuza«, de M. Rădulescu. — »O lămurire«, de loc. colonel I. M. Mladin. — »Din ce ne trebuie«, de Miron Acorute. — »O Tachinare«, de I. C. — »Fapte pe cari trebuie să le facă orice bun român«, o rubrică în care se recomandă societății și prăvălii bune românești, ce pentru Moldova și Iovită e de o deosebită importanță. — Știri din țară: politice, culturale, economice. — Știri din alte părți.

Abonamente pe un an pentru România 6 lei, iar pentru Austro-Ungaria 8 lei. Abonamentele se pot plăti și în două rate.

Redacția și administrația »Frăției românești«: Iași, strada Alexandri, 11.

— **Cununia prințului de Abruzzo.** Din Roma se anunță, că regele Victor Emanuel în sfârșit a consimțit, ca nepotul său prințul de Ab-

ruzzo să ia de soție pe fiica senatorului american Ekins. Nunta după dorința proprie a regelui se va ține pe la sfârșitul lui Septemvrie.

— **Alegerea dela Sacolța.** Ziarul slovac »Slovensky Tyzdenuik«, care apare în Pesta, anunță că dacă Csernoch episcopul nou ales al Cianadului va abdice de mandatul cercului Sacolța, naționaliștii slovaci vor candida pe dr. Wagner János renumitul matematic, și membru distins al partidului național slovac. Contra candida va avea pe dr. Okánik Lajos protopop rom.-catolic, în Sacolța care va candida cu program poporal.

Okánik este cumnatul deputatului naționalist dr. Paul Blahó, care însă nu l-a putut împiedeca să pacteze cu poporalii și să candideze cu program poporal.

— **Soc. culturală »Miron Costin«** din București a serbat a 60-a aniversare a zilei de 3 Maiu 1848. În acest scop a ținut o frumoasă șezătoare artistică literară Sâmbătă, orele 8 și jum. seara, în sala clubului meseriașilor (strada Mihail-Vodă Nr. 9). D. Traian G. Stoescu, ziarist, a povestit pe înțelesul tuturor cele întâmplate în acea memorabilă zi. D. C. Ghițeanu, student, a vorbit despre »Românii ardeleni în timpul de față«.

— **Afacerea principelui Eulenburg.** »Neue Gesellschaftliche Corpuz« anunță din Berlin că principele Eulenburg a cărui sorte e pecetluită în urma mulțimei de argumente aduse de contrarii lui, nu se simte bine la închisoarea preventivă. A protestat contra deținerii sale și s'a plăns în-contra zgomotului de stradă ce străbate în celula lui. Până acum însă toate protestările principelui cu rămas fără rezultat.

— **Dr. Demetriu Radu, episcopul Orăzilor mari** în 14 l. c. a plecat spre Roma, ca din ocaziunea jubileului de 50 ani al preoției Pontificelui Roman Piu X să prezenteze omagiile provinciei bisericesti gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș și totodată să conducă peregrinajul preoților și al credincioșilor. Precum suntem informați la peregrinaj vor lua parte aproape 100 de iași din întreaga provincie mitropolitană.

— **Știre literară.** »Cometa« e ultima lucrare a dlor D. Anghel și Stefan O. Iosif. E o comedie în trei acte și în versuri din cari primul a fost publicat de »Viața românească«. Primul act arată toată dragălașia versurilor acestor excelenți poeți ai noștri și arată valoarea întregii lucrări cari va avea suntem siguri un succes desăvârșit.

— **Alegerea dela Kápolna.** Ieri s'a ținut alegerea de deputat în cercul Kápolna, devenit vacant prin abdicarea lui Samassa János. Candidat a fost singur kossuthistul Maczki Emil, care a și fost ales cu unanimitate.

— **Tragedia unei părechi tinere.** Din Oradea mare se anunță, că Forros Gyula notar la judecătoria din Marghita și a luat concediu zilele trecute și s'a dus dimpreună cu soția la tatăl său din Nagy Harsány. Ieri după amiazi Forros s'a împușcat. În timpul din urmă a avut să sufere multe lovituri. Într-o săptămână a pierdut pe cumnatul său și pe copilul său.

Sinuciderea a lovit atât de mult pe soția lui încât și-a pierdut mințile.

— **Expoziția națională bavareză.** De câteva zile s'a anunțat în mod oficial că în ziua de 16 Maiu ora 10 dimineața se va deschide de către principele regent, marea expoziție, aranjată cu foarte mult gust artistic, într'un timp atât de scurt.

Terorul pe care s'au ridicat monumentalele clădiri era anul trecut un nemărginit parc. Dar dorința Bavariei de a fi de asupra celorlalte state aliate și lipsa unui alt loc mai nimerit au făcut ca în locul pădurii să crească un oraș nou, unde se va vedea tot ce s'a produs pe toate țărâmurile, în decursul timpurilor.

Având în vedere însemnătatea cea mare ce are expoziția pentru orașul München, s'a decis ca deschiderea să se anunțe prin sunetul clopotelor tuturor bisericilor și prin salve de tun. La deschidere vor asista pe lângă principele

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică

Gerstenbrein Tamás măstru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie de marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Deva și Băpatak.

regent, toți prinții și princesele cu suitele lor, înalții funcționari ai statului, corpului diplomatic etc.

Cuvântarea de deschidere o va ține primul primar al orașului, cavalerul dr. de Bortsch. Muzica vocală și instrumentală vor urma cuvântării lor, și la ora 12 se vor deschide porțile expoziției și celorlalți muritori.

La ora 6 seara se va da un banchet monstru organizatorilor expoziției. Tot timoul va cânta o renumită orchestră filarmonică müncheneză. Intre pauze vor cânta mai multe muzici militare.

Seara se va ilumina întreaga expoziție într'un mod deosebit și cu asta se va încheia prima zi.

A doua zi, Duminică 17 Maiu, vor avea loc concerte în toate restaurantele și la ora 5 seara se va inaugura noul teatru: »Kunstlerhaeuser«, clădit anume pentru expoziție.

Se va reprezenta cu această ocazie, partea I. din Faust a lui Goethe, cu înscenarea de Erler.

Luni 18 Maiu vom avea concertul dat de societatea filarmonică și a diferitelor muzici militare.

Marti, în fine, se va cânta în Odeon la ora 7 și jum. seara simfonia a IX. de Beethoven, sub conducerea renumitului diriginte dela opera regală și profesor de conservator Felix Motil; iar la expoziție vor cânta mai multe muzici militare.

— Limba română la o adunare socialistă. Ieri s'a ținut în Gai o cercetată adunare socialistă la care au participat și vre o câțiva români. A vorbit înăl Maghiar Gyula aderentul lui Mezőfi, fiind ascultat în liniște. Când însă oratorul român Popoviciu social-democrat a început să grăiască românește s'a iscat o zarvă atât de mare, cât oamenii administrației su împrișinat adunarea. La așa cap așa căciulă!

— Cel mai mic recrut din lume. Zilele trecute în întreaga Spanie s'a serbat cu un deosebit fast aniversarea a o sută de ani dela răscobolul independent.

O fericită întâmplare a făcut, ca ziua nașterii prințului Asturilor moștenitorul tronului, să corespundă cu ziua marelui sărbători naționale spaniole.

Cu această ocazie, armata spaniolă și-a mărit numărul cu un recrut, și acest recrut este cel mai tânăr, nu numai din armata spaniolă, dar din toate armatele din lume. El este însuși prințul Asturilor, care n'are mai mult decât un an.

Regina Victoria, avușese grija ca în ziua defilării trupelor, să-și îmbrace fiul în uniforma primului regiment de infanterie, care se mai numește și regimentul regelui.

Această delicată atenție față de armată, a entuziasmat pe soldații, cari au aclamat în mod furtunos familia regală, în timpul când se ducea la Te-Deum.

După amiază, ofițerii superiori din garnizoana Madridului au fost convocați în sala tronului, și acolo micul recrut a fost din nou prezentat de către însuși regele Alfons.

Cu această ocazie, ministrul de război, generalul Primo de Riviera, precum și colonelul comandantului regimentului în care principele a fost încorporat, au ținut câte un discurs, urând micului soldat o strălucită carieră militară.

— Adunare socialistă în Arad. Partidul socialdemocrat din Arad, a ținut Duminică în 17 Maiu st. n. după amiază la oarece 4 o mare adunare populară în cafeneaua »Europa«.

— O înmormântare. În 12 l. c. am îngropat pe tinăra preoteasă gr. cat. din Feliniș: Silvia Voștinariu n. Pușcașiu. Actul înmormântării s'a săvârșit în Gurba, deoarece aici la părinți a ajuns o morbu mai greu, de unde apoi n'a lăsat-o să se depărteze.

Au fost de față la îngropăciune 8 preoți în frunte cu protopopul dela: Șiria, Chereuș și Bogșăg. Cu aceasta ocaziune a predicat protopopul din Chereuș Prea On. Augustin Târziu. A vorbit despre adormita, amintind, că dansa, pe care o cunoaște din copilărie, a fost cu adevărat un suflet bun și credincios. Amintește într'altfel, că acești trei ani din căsătoria lor au fost adevărați trei ani de fericire și îndestulare. Și în fine, când a luat »rămas bun« în nuzele răposatei dela soțul ei mult iubit, dela pruncușul rămas și dela părinții înrâșiți, la toți ni-s'au umplut ochii de lacrimi.

Dreptce, noi cari cunoaștem mai de aproape această familie adânc înrâșită, nu putem cere altceva dela bunul Dumnezeu, decât ca »Eie«, care, le-a smâsurat o lovitură atât de grea, să fie miștosiv și să le deie țâra de lipsă pentru a o susține cu vârtute și rezignațiune creștinească! Iar pe adormita în Domnul, Dumnezeu să o lerte și s'o odibnească! (I. T)

— Căsătoria învățătoarelor. Adeseori s'a întâmplat, că învățătoarele dela școlile confesionale după ce s'au căsătorit erau silită să abzeică de postul lor. Acum o ordinațiune a ministerului de culte zice, că învățătoarele și după căsătorie pot să rămână la postul lor.

— Demonstrații la universitatea din Viena. La universitatea din Viena, de câteva zile certele între studenții clericali și radicali sunt la ordinea zilei. Acum au devenit la păruell. Clericali i-au scos afară pe radicali dela universitate și pe unul i-au bătut de moarte. Incăerarea a ținut mai mult timp. În urmă a intervenit poliția și a deștinut o mulțime de studenți. Mai mulți deputați creștini sociali au anunțat, că în interesul studenților clericali, atacași încontinuu și pe nedrept vor interveni la guvern. Deputații clericali înrolzii amenință guvernul, că nu vor votă contingentul de recruți pentru Landwehr, dacă guvernul nu va aplana chestia.

— Jubileul unui ziar. Ziarul »World« din New-York și-a serbat ieri jubileul a 25 ani de apariție.

Ziarul a apărut cu acest prilej în ediție jubilară, cuprinzând 200 pagini formatul cel mai mare al ziarelor americane și având o greutate de 3. kilograme.

Ziarul »World« a voit să ție cu acest număr recordul în ce privește extensiunea unui ziar zilnic.

— Baloane contra grindinei. Întrebuințarea tunurilor împotriva grindinei nu este tocmai eficace, după părerea multora. Lovitura de tun risipește norul de grindină proiectând împotriva lui vârtejuri de aer cu o mare înălțime.

Un savant meteorologist francez, dr. Argot, a făcut o comunicare la »Societatea națională de agricultură din Franța«, că nici odată, în nici o țară nu se găsesc nori de grindină la 350—400 metri de pământ, până unde poate ajunge bătăla tunurilor apărătoare de grindină; asemenea nori sunt cu mult mai înalți, dela o 1000 de metri în sus. În asemenea condiții tragerea cu tunurile este nefolositoare.

Tot aceasta e și părerea doctorului Vidal, care a făcut experiențe de acest fel în Italia.

În Belgia doi aeronanți, căpitanul Marga și dr. Adhemar dela Haut, au propus și zu experimentat un balon apărător de grindină.

E vorba de un balon mic captiv, de trei metri cubici, umflat de hidrogen și care la cu dansul 500 grame de explosiv, dinamită sau altceva. Un aparat de ceasornicrie provoacă explozia încărcăturii la înălțimea la care te crede că este norul de grindină. În definitiv este vorba de o torpilă aeriană. După ce s'a produs explozie și după ce s'a provocat căderea grindinei, balonul este scoborât pe pământ și e din nou încărcat cu dinamită. Este de crezut că încercările vor da rezultate bune, zice dr. Max de Nansouty, cercătorul științific al ziarului »Le Temps«.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvar, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisălate 72 cr. Vă rugăm să fiți atenți la firmă.

Posta Redacției.

A. N. Șiria. Se zice cometa.

BIBLIOGRAFIE.

Pomelnic pentru pomenirea viilor și morților, la liturgii și parastase, legat în pânză 50 fil., în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

Din Camera.

— Sedința dela 18 Maiu. —

— Prin telefon. —

Prezenți la început abia 20 deputați. Continuă discuția bugetului ministrului de comerț.

Bródy urgitează legi salutare pentru organizația muncitorimei. Spune că celea până aici nu se execută.

Răspunde Szterényi apărând guvernul.

Pethő răspunde la insinuația lui Szterényi, că nu reprezintă tendințele ziarului »Népszava«. Guvernul să nu se amestece în amănunte atât de intime, ce privesc mai partidul.

Vorbesc apoi la diferitele poziții: Rózkay, Éber, Lázár Pál, baronul Victor Throczykay, Hódy, Nagy György și Farkasházy.

Kossuth reflectând soune că va reduce procentele caselor de amanetare; va face totul pentru îmbunătățirea comunicației Turcia.

Referindu-se la vorbirea lui Farkasházy spune că în comunicația din țară nu sunt irregularități.

Discuția se încheie și bugetul se pomește.

Urmează bugetul ministrului de agricultură.

Vorbește Mezőfi. Ține un discurs remarcabil, al cărui sfârșit se așteaptă în sedința de seară.

Economie.

Baza de sărători și efecte din Budapesta

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like Orza pe Mai, Secară pe Oct., etc.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes items like de Tisa, Din comitatul Albei, De Pesta, etc.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizice și dietitice, jumătate oră depărtare de Viena în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție recțiunea și medicul șef al stabilimentului Dr. Marius Sturza

FRANZ JOSEF APA PURGATIVA CEA MAI BUNĂ APELE PURGATIVE

Redactor responsabil provizor Sever Bocu Editor proprietar George Nichin.

«ȘOIMUL»
Institut de credit și economii în Vașcău.

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de contabil la institutul de credit și economii «Șoimul» societate pe acții în Vașcău, (Vaskoh com. Bihar) să scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Salariu fundamental 1300 cor. relut de quartir 300 cor. tantiemă statutară conform salarului, din 3—3 ani salarul se urcă cu 10% după salarul fundamental de 1300 cor. dar numai încât va permite aceasta socoșile Institutului.

Dela recurent se recere: să fie absolvent a vreunei școli comerciale superioare, să aibă praxă de bancă, afară de aceea să fie în stare ca agendele de contabilitate și corespondență să le efeptuiască singur și în fine să fie om moral pentru ceea-ce am dorî ca recurenții la acest post să ne trimită pe lângă actele de calificare și un atestat de moralitate.

Postul este de a se ocupa necondiționat până în 1 Iunie 1908, iar atestatele pentru câștigarea acestui post trebuie înaintate cel mult până în 22 I. c. deoarece actele mai târziu sosite nu să vor luă în considerare.

Diracțiunea.

Licitațiune minuendă.

Prin aceasta se publică de nou licitațiune minuendă (pe lângă oferte închise) pe ziua de 11/24 Maiu pentru pictarea și aurirea sftei biserici gr. or. rom. din Cenadul-Unguresc cu prețul de exlamare pentru pictură 5640 cor. și pentru auritură 3000 cor. planul și preliminarul de spese precum și toate condițiunile se pot vedeă la oficiul parohial din comuna Cenadul-Unguresc. Oferenții au să depună 10% vadiu în bani sau în hârtii de valoare acceptabile. Reflectanții nu pot pretinde diurnă sau spese de călătorie.

Din ședința comit. paroh. gr. or. rom. din Cenadul-Unguresc ținută la 27 Aprilie (10 Maiu).

Stanimiu Taut,
prez. com. paroh. al.

Efrem Brindea,
notar. com. parohial.

Prăvălie de export „Mercur”

Cea mai bună și mai tare coasă din lume e totuși celebra

Coasa „TRANSVAL”

și numai aceea e veritabilă pe care e marca celor trei conducători ai Burilor.

Să nu neglijeze nimeni dar să o comande această coasă dela singurul neguțator

Grauer Mihály

Mercur Kivitteli Áruház — Kőbánya
Ohegy utca nr. 9.

Prețurile acestor coase celebre:

De 60 cmtr . . .	— fl. 95 cr.
De 65 " . . .	1 " — "
De 70 " . . .	1 " 05 "
De 75 " . . .	1 " 10 "
De 80 " . . .	1 " 15 "
De 85 " . . .	1 " 20 "
De 90 " . . .	1 " 30 "

După fiecare 10 bucăți se dă una rabat la 20, de bucăți 2 coase gratuit și două tablouri frumoase de rășboi, deja la 5 bucăți plătesc eu porto.

Vin de Govăsânț.

60 Hl. de prima calitate, se află de vânzare la mai jos subscrisa.

Liferez și câte 1 Hl. eventual și chiar 1/2 Hl. pentru 48 cor. cel din 907, iar vechi din 1896 pentru 70 cor.

Văd. A. Dr. Petran
ARAD, strada Lázár-Vilmos 4.

Instiintez pe on. public că mi-am mutat măcelăria pe Szabadság-tér în edificiul teatralui vechiu unde, vind carne proaspătă de porc cu 68 cr. Untură curată cu 68 cr., slămina, cu 68 cr., șunca afumată cu 90 cr. înainte 80 cr. cotlete 90, coaste 72, picioarele cu 60, mașele cu cele mai favorabile prețuri de zi. Mașe și săpun de uscat de casă, varză acră, napi crastaveți și pipărci se pot căpăta în măcelăria lui **Garay Károly**, în Arad pe Szabadságtér.

Prăvălie românească.

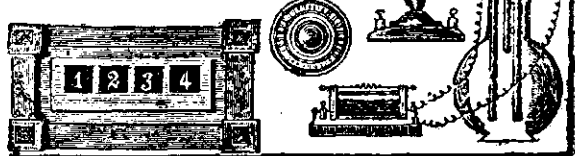
Gabor Bereș

CLUJ, (Kolozsvár) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654.

Montarede iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil :

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți precum și tot felul de obiecte pentru electricitate
Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

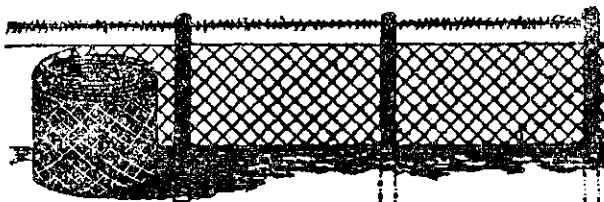

Sontag Marton

fabrică de somiere de sârmă, zifuri pentru trăsuri și de site

Kassa. Str. Szerecsen Nr. 1.

Fac tot felul de grilage de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai impodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea

curților de fazan, păduri, vii, grădini de poame, curți, parcuri și curți de galțe,
ciururi de pământ și nisip ștergătoare de picioare din sârmă

cu un cuvânt tot felul de obiecte de sârmă somierie elastice de sârmă și zifuri elastice de sârmă de oțel. Grilagiurile făcute după model suntieftine și întrece toate grilagiurile prin trăinicie și practicitate.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poată să se găsească în America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă
Kötögép vállalat, Szeged,
strada Iskola nr. 18.

Primul salon de corsete în Sibiu
Premiat. Premiat.

Recomandă tot felul de corsete fine și elegante după măsură

Deposit bine asortat

în 40 de feluri de corsete (și tot felul de articole de felul acesta) fason particular totdeauna în rezervă.
Cu stimă.

J. Oschanitzky.

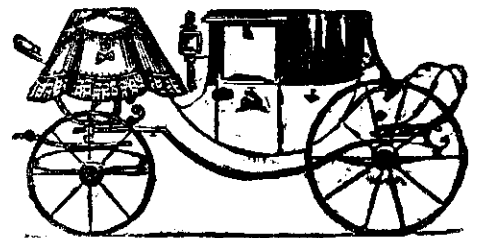
Bretterpromenade Palats Habermann.

Fason bun.

Prețuri reale.

Mirko Ferencz

fabricant de trăsuri.

TEMESVÁR (Jozsefváros).
Fröbel ut 16.

Ține în depozit trăsuri noi și reparate. Primește orice lucru în bransa lui, așa d. e. lucrări de faur—rotar, șelar și vapsitorie, cu prețuri estine.

Gratis!
trimit oricui cine se adresează la mine, catalogul de pejur care a apărut de curând despre

ciasornice de prima calitate și bijuterii, ciasornice bine regulate remon-toir cu 5 coroane 60 fil., un ciasornic de terzit perfect cu 2 cor. 90 fil.

Cadouri mari de Paști!

Győző Brucker Nándor és Társa
măiestru de ciasornice.

Győr 75.

„ARDELEANA“

instituit de credit și economii societate pe acții în Orăștie.

PUBLICAȚIUNE.

Adunarea generală a institutului nostru, ținută la 19 Februarie a. c. a hotărât urcarea capitalului social dela cor. 500.000 — la **cor. 1.000.000** — prin emisiunea a 5000 acții nouă à 100 cor. nominal, cu prețul de 150 cor. pentru vechii acționari și de 120 cor. pentru neacționari.

În urma acestei hotărâri după ce vechii acționari — pe baza dreptului lor de prioritate — au optat și subscris cca 4700 acții, restul acțiilor neoptate să ofere prin aceasta spre vânzare publică sub următoarele condițiuni:

I. Prețul unei acții nouă, rămasă neoptată, este de cor. 180 — plătit în 18 rate lunare de câte 10 cor. cu începere dela 1 Iulie a. c.

Subscriitorilor le stă în liberă voie a plăti și mai multe rate deodată ori chiar și întreg prețul acțiilor subscrise.

Din prețul de 180 cor. al acestor acții, cor. 100 să vor adauge la capitalul social, iar restul de cor. 80 la fondurile de rezervă.

II. Cei-ce vor a subscrie respective a cumpăra din acțiile neoptate, au să insinue această dorință a lor direcțiunii institutului, de unde vor primi declarațiunile pentru subscriere.

Terminul ultim pentru insinuarea subscrierilor respective cumpărărilor, să fixeze pe ziua de **15 Iunie a. c.**, cu aceea observare însă, că însinuările să vor lua în considerare în ordine intrării lor la direcțiune, și că îndată ce acțiile rămase neoptate să vor subscrie, însinuări nu să mai primesc, ceea-ce

Orăștie, din ședința plenară a direcțiunii, ținută la 12 Maiu 1908.

Dr. I. POPU,
președinte

IOAN I LĂPEDATU,
director executiv.

1) §. 11. Neplătindu-se vre-o rată de acții la termen, direcțiunea provoacă pe respectivul acționar prin publicarea numărului acției sale de trei ori în foile societății, iar când acesta nu ar număra rata restantă în termen de 4 săptămâni dela ultima publicare, își pierde drepturile de acționar și sumele răspunse până atunci după acții, conform hotărârilor direcțiunii, la vre-unul din fondurile societății.

Opawski Jozsef
prima fabrică de trăsuri de copil
în Ungaria de sud.

TIMIȘOARA. — Jozsefváros.
Misits utca 2 sz. Hunyadi utca sarok.

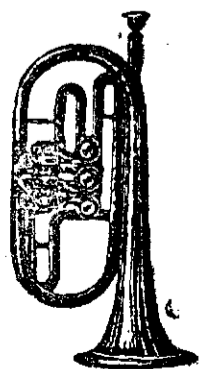
Ține în deposit
trăsuri de copii
fabricațiune proprie, dela cele mai
simple până la cele mai împo-
dobite cu prețuri favorabile.

Tot așa primește tot felul de
reparaturi în branșa aceasta.

Carl Raab

Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit.
Bácsbodrog. Zombor, str. Zrinyi.

Ujvidék, str. Duna 5 (îngă Promenadă).

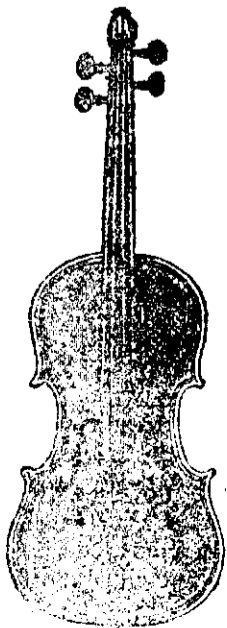

Aparate fabricate proprii și anume:
vioare, celo mari, mici, trîmbiți, flaute,
clarinete, tobe mari și mici, baș-tam-
bure de rangul întâi, harfă de forma
ferei, — le recomand cu toată căldura.
Harmonice, gramfoane, fonografe și
alte asemeni aparate, atât cu corzi de
piele cât și de oțel din țară cât și
străinătate în cel mai mare asortiment.

Drege orice aparat muzical, specialiști
are la dispoziție.

Catalogul prețurilor trimis ori cui gratis
și franco.

Atrag mai ales atențiunea on. public asupra atelierului meu de
reparaturi special și cu puteri excelente de lucru, unde se repară
tot felul de instrumente în mod special și sub supravegherea
mea personală pe lângă probă și garanție.

LISKAI JÁNOS

turnătorie de obiecte de bronz, aluminium, aramă,
argint și firme.

Kolozsvár, Honvéd u. 36.

Pe lângă prețuri estine se fabrică numere de uși, in-
scripții de uși, table pentru medici și avocați,
execuția cea mai frumoasă.

Mai departe se fac embleme turnate și
și garnituri de morminte, galvanoplastice
și clișeuri după fotografii sau desemn.

Comande din provincie se exe-
cută prompt și exact!

ANDREI MÜLLER

KASSA, STR. KORHÁZ NR. 3/c.

Recomandă marele lui magazin pentru montarea și
aranjarea cafenelelor și

„ mesele de biliard „
frumoase și de gust, sistem modern fabricat propriu.
Se angajază a monta complet cafenele și locale pentru societăți.

Posede mai multe scrisori
de recunoștință din partea
artiștilor de biliard din stră-
inătate, pentru căderea pre-
— cisă a mandinelului. —

